

Przestrzeń edukacji
na miarę ucznia XXI wieku
– dobre praktyki

Materiał metodyczny wypracowany w ramach projektu Erasmus+
o nr 2021-2-PL01-KA122-SCH-000041915

Co-funded by
the European Union

Spis treści

Geneza powstania projektu	3
Fiński system edukacji inspiracją do zmian	4
Przestrzeń edukacji, to miejsce przyjazne dla ucznia	5
Czy zmiana przestrzeni w polskiej szkole jest możliwa?	6
Uczeń ma głos	6
Jaka zatem powinna być przestrzeń uwzględniająca potrzeby naszych uczniów?	11
Czy układ ławek ma znaczenie?	23
Inspiracje w czeskiej szkole	28
Jak pokolorować polską szkołę?	36

Geneza powstania projektu

Jako Ośrodek wspierający pracę nauczycieli i dyrektorów w każdym zakresie, przeprowadziliśmy rozeznanie pod kątem ciekawych rozwiązań związanych z aranżacją i rozplanowaniem sal lekcyjnych. Zauważyliśmy, że dominuje tradycyjny model umiejscowienia ławek, krzeseł i pomocy dydaktycznych. Przestrzeń taka nie sprzyja indywidualizacji procesu nauczania i przeciwdziałaniu wykluczeniu. Potrzebę pomocy nauczycielom i dyrektorom w tym zakresie uznaliśmy za jeden z naszych celów. Zostało to także uwzględnione w wyznaczonych nam zadaniach w "Programie Rozwoju Edukacji Miasta Bydgoszczy na lata 2021-2030".

Innowacyjnych rozwiązań poszukaliśmy w Finlandii, która przoduje w ciekawych sposobach aranżacji sal lekcyjnych. Dzięki wygranemu konkursowi w ramach projektów akcji 1 Erasmus+ udało nam się pozyskać finanse na szkolenie z planowania przestrzeni edukacyjnej dla ucznia XXI wieku.

W połowie sierpnia 2022 r. pięcioro pracowników metodycznych MOEN wyjechało na tygodniowe szkolenie do Helsinek, gdzie poznali sposoby odmieniania szkolnej sali lekcyjnej zgodnie z ideą fińskiego modelu edukacyjnego, który stanowi wzór innowacyjnych rozwiązań metodycznych w Europie.

By zrozumieć fińską koncepcję nauczania, a w tym aranżowania przestrzeni edukacyjnej, należy zajrzeć głębiej w fiński system edukacyjny, zastanowić się co stanowi fenomen szkoły fińskiej, a co za tym idzie – całego społeczeństwa, które w roku 2022, okazało się najszczęśliwszym narodem świata.

Fiński system edukacji inspiracją do zmian

Szeroko pojęta kultura zaufania, czyli brak egzaminów końcowych, szkoły publiczne, brak systemu oceniania, brak rankingu szkół, brak kontroli – to tylko kilka zagadnień, które obrazują, na czym skupia się fińska szkoła. Uczeń jest w centrum edukacji, a szkoła ma go przygotować przede wszystkim do życia. Potencjał ucznia jest tutaj hasłem kluczowym, kształtują go: społeczeństwo, środowisko, stopień zaangażowania, umiejętność krytycznego myślenia, kreatywność, uczciwość, pewność siebie, ciekawość oraz radość uczenia się. Popularnym stwierdzeniem jest "no dead-ends education", co oznacza, że jest ona prosta i czytelna, bez zawirowań i zawiadów.

Fińskie podejście wiele tłumaczy w rozważaniu aranżacji sal lekcyjnych. Są one kolorowe, ale jednocześnie stonowane, zawierające strefy relaksu oraz możliwość nauki poprzez ruch, na przykład za pomocą zastąpienia krzesel piłkami.

W Finlandii bardzo ciężko zostać nauczycielem. Studia pedagogiczne stanowią jedno z najtrudniejszych w kraju i bardzo ciężko się na nie dostać. Przyszli nauczyciele swoje kolegia mają przy publicznych szkołach dla dzieci, co oznacza natychmiastową praktykę, weryfikację swoich umiejętności pedagogicznych oraz kształtowanie umiejętności pracy z dzieckiem. A więc teoria połączona z ciągłą praktyką pod nadzorem już wykształconych nauczycieli i profesorów. Studia nauczycieli w szkołach podstawowych trwają sześć lat. Pierwsze trzy lata studenci uczą się zagadnień związanych z pedagogiką ogólną, a przez kolejne - nauczania matematyki, przyrody, języków fińskiego, szwedzkiego oraz angielskiego. W szkole podstawowej, która trwa 9 lat, do 13 roku życia, dzieci są uczone przez jednego nauczyciela. Oceniane są tylko kluczowe umiejętności z najważniejszych przedmiotów. Bardzo ciekawa była dla nas informacja o zapewnieniu bezpieczeństwa dzieciom na drogach. w związku z problemem spacerowania ze szkoły z telefonami postawiono zaangażować policję do obserwowania i zapewniania bezpieczeństwa na przejściach. Wszystkie lekcje kończą się o tej samej porze, zatem codziennie około godziny 13.30 pod każdą szkołą w dużych miastach policja przeprowadza dzieci i poucza o zasadach bezpiecznego przemieszczania się. Dzieciom nie wolno wyjmować telefonu podczas podróży.

Interesujący jest także system dwujęzyczności obywateli Finlandii. Całe społeczeństwo mówi w dwóch językach: fińskim i szwedzkim, które uważane są za równoważne i obowiązujące. Ponadto, Finowie mówią także biegle w języku angielskim, między innymi dzięki anglojęzycznej telewizji.

Rozmowy z fińskimi nauczycielami pokazały bardzo istotną rzecz, uczyć się można zawsze i wszędzie, a dzwonek nie kończy procesu edukacyjnego. Nauczyciele są kreatorami przestrzeni, która wpływa na proces przyswajania wiedzy, odkrywania i doświadczania. Ważnym trendem jest nauczanie skoncentrowane na uczniu oraz kształtowanie kompetencji przyszłości.

Przestrzeń edukacji, to miejsce przyjazne dla ucznia

"Words matter" - słowa mają znaczenie. Myśląc o przestrzeni edukacyjnej, powinniśmy przede wszystkim zacząć myśleć o atmosferze, oraz stopniowaniu zmian i wprowadzaniu ich powoli i małymi krokami.

Fińska szkoła to przede wszystkim szkoła otwarta, przestrzenna, ze strefą relaksu, ale też obowiązkowym wyjściem na dwór. Nawet podczas srogiej zimy, kiedy temperatura nie przekroczy minus 15 st. C, uczniowie wychodzą na świeże powietrze. Już w czasach powstawania fińskiej szkoły, kiedy wymogi architektoniczne wszystkich budynków skupiały się na zminimalizowaniu ilości i wielkości okien, oraz umiejscowieniu ich na wysokościach, by skupić uwagę ucznia tylko na nauczycielu, innowacyjny dyrektor szwedzkiej szkoły będącej dzisiaj Muzeum Designu, wprowadził wiele zmian związanych ze zdrowiem uczniów. Zaprojektował w budynku większe okna i umiejscowił je na wysokości dzieci, by miały dostęp do świeżego powietrza oraz światła.

Natura od zawsze jest ważnym elementem edukacji. Przestrzenie wspólne w szkołach są zielone i wypełnione roślinnością, elementy zielone są także kolorem łączącym sale szkolne. Zachwyciły nas strefy relaksu: sofy, pufy, ławki, piłki, wszystko możliwe do szybkiego przemieszczenia i reorganizacji. Ciekawym rozwiązaniem są także ściany pokryte folią, po której można pisać, rozciągnięte po całych korytarzach. Podstawą wyposażenia sal są też lekkie krzeselka i pojedyncze stoliki o przeróżnych kształtach, wszystko na kółkach, by można było łatwo i zgodnie z potrzebami, zmieniać aranżację przestrzenne w sali, ale też wprowadzić ruch na lekcji, który jest dzieciom potrzebny.

Sala to też miejsce, które budzi poczucie bezpieczeństwa, z którą kojarzy się konkretny dźwięk lub zapach. Część fińskich nauczycieli stosuje olejki eteryczne, które uspokajają bądź pobudzają koncentrację. Sala od danego przedmiotu zawsze pachnie tak samo i kojarzy się uczniom z tym konkretnym nauczycielem i przedmiotem, daje dzieciom poczucie bezpieczeństwa, jednocześnie wspierając pożądane zachowanie.

Wyższa technologia w postaci "sound masking" pomaga wyciszać hałasy i tłumić intensywne dźwięki. Nawet jak w jednej sali trwa zabawa, dzieci nie przeszkadzają innym. Fińskie dzieci rzadko korzystają z książek, coraz częściej pojawiają się chromebooki - cienkie laptopy zawierające mało wymagający system operacyjny, tablety oraz laptopy. Nauczyciel sam decyduje, z czego chce korzystać.

Fińska szkoła to szkoła przyszłości. Mimo krótkiej historii państwa, edukacja jest „oczkem w głowie” nie tylko rządu, ale całego społeczeństwa. Nauczyciele budzą szacunek, a przestrzenie edukacyjne są doinwestowane i traktowane jako dobro narodowe. Przykładem jest biblioteka Oodi, w której każdy mieszkaniec nieodpłatnie może korzystać z sal komputerowych, gamingowych, drukarek 3D, ploterów, noży laserowych, a także fantastycznie wyposażonych sal konferencyjnych.

Czy zmiana przestrzeni w polskiej szkole jest możliwa?

Zmiana jest zawsze możliwa, ale każda musi zachodzić drobnymi krokami. Zastanawiamy się jak ją rozpocząć w naszych przestrzeniach szkolnych. Zmiana zaczyna się od samego nauczyciela, postrzegania przez niego procesu edukacyjnego holistycznie. Nie tylko sala, ale cała szkoła, jej atmosfera, a także związane z nią emocje wpływają na całe środowisko edukacyjne. Większość z tych czynników nie jest związana z nakładem finansowym, ale wymaga to zmiany podejścia nauczyciela nie jako lidera, a jako tutora i facylitatora procesu uczenia się i nauczania.

Uczeń ma głos

Lekcja to nie tylko sala i szkoła, a uczyć się można zawsze i wszędzie. Proces uczenia się dotyczy także nauczycieli. Edukator nieustannie poszukujący, kształcący się, z pasją i doświadczeniem, zaraża nią swoich uczniów. W trakcie realizacji projektu wraz z nauczycielami uczestniczącymi w naszych formach warsztatowych zwróciliśmy uwagę, że zbyt niewielką wagę przywiązujemy do tego, jakie jest zdanie naszych uczniów na temat przestrzeni, w której lubią się uczyć. Jako jeden z rezultatów projektu zaplanowano i zrealizowano „I Festiwal Przestrzeni edukacji na miarę ucznia XXI wieku”. Wydarzenie odbyło się 20 kwietnia 2023 roku i znacznie przyczyniło się do wypracowania rekomendacji dotyczących tworzenia przestrzeni nauczania w szkołach. Brak zaangażowania samych uczniów w tworzenie i projektowanie swojej przestrzeni szkolnej, widoczny jest na wszystkich etapach edukacyjnych. Dzieci angażowane są do współtworzenia gazetek, gablot czy wystaw, ale mają niewielki wpływ na ogólny wygląd szkoły, usytuowanie ławek, czy kolory. My, nauczyciele, nie pytamy swoich uczniów, w jakich warunkach uczy im się najlepiej, co możemy zrobić, by szkoła stała się miejscem, w którym chętnie spędzają czas. Poznanie potrzeb, wizji i planów uczniów powinno być bardzo ważne dla osób projektujących przestrzenie szkolne, nauczycieli, dyrektorów i organów nadzorujących szkoły. W naszej rzeczywistości edukacyjnej uczniowie nie mają poczucia sprawczości w kontekście przestrzeni nauki, nie znamy ich wizji. Za pomocą festiwalu chcieliśmy dać im głos, umożliwić wyrażenie potrzeb oraz dać upust drzemiącej w nich kreatywności.

W festiwalu wzięło udział 25 Uczestników i Uczestniczek z różnych szkół w regionie. Na podsumowaniu zaprezentowali się uczniowie i uczennice z czterech szkół:

- Zespołu Szkół nr 29 w Bydgoszczy,
- Publicznej Szkoły Podstawowej w Piotrkowie Kujawskim,
- Liceum Ogólnokształcącego Towarzystwa Salezjańskiego w Bydgoszczy,
- Szkoły Podstawowej nr 41 w Bydgoszczy.

Prace uczniów były bardzo zaskakujące, pomysłowe, kreatywne i wykonane z różnego rodzaju materiałów. Mieliśmy przyjemność podziwiać makiety, obrazy, rysunki, grafiki 3D oraz film z projektem w Minecrafcie.

Elementem wspólnym prezentowanych prac była powtarzająca się potrzeba wyjścia z nauką poza mury szkolne. Okazuje się, że wymarzona przestrzeń naszych uczniów, to lekcja na powietrzu, w otoczeniu zieleni, zaprojektowana w sposób umożliwiający odpoczynek i wyciszenie się, ale także pracę umysłową. Uczestnicy prezentujący zaplanowane przez siebie przestrzenie opowiadali o przeniesieniu naturalnej zieleni do wnętrza szkół, w postaci dużej ilości roślin, za które sami byliby odpowiedzialni. Ich wizje to szkoły przestrzenne, z szerokimi korytarzami, miejscami wypoczynkowymi oraz ogromną ilością przeszklonych ścian i dachów, by jak najwięcej korzystać ze światła dziennego. Prezentacje wszystkich projektów bardzo dużo uwagi poświęcały także zagadnieniom ekologii i przyrody. Jedna z uczennic opisując swój projekt, powiedziała: „Boję się, że gdy dorosnę, niektóre zwierzęta czy rośliny będą mogły zobaczyć tylko w książkach. Gdybyśmy mieli kontakt z przyrodą cały czas, poczulibyśmy się jej częścią i może wtedy bardziej zadbalibyśmy o środowisko. Śpiew ptaków, szum wody sprawiają, że się wyciszamy, zwalniamy. Drzewa i rośliny sprawiają, że mamy czym oddychać. Powinniśmy mieć większą świadomość, że jeśli ich zabraknie, nie będzie i nas”. Inna uczestnika wymyśliła salę lekcyjną, którą nazwała „plaża”, z piaskiem, w której lekcje odbywałyby się na boso. Projekty wykonane były za pomocą różnych technik, makiety, rysunki, opisy, a także profesjonalne grafiki komputerowe i szkoła przeniesiona w świat Minecraft.

Piękne i mądre słowa, dużo kreatywnych pomysłów dających do myślenia nam, dorosłym. A czasami wystarczy wyjść na lekcję poza mury szkolne, poszukać zieleni, lub umożliwić uczniom wyciszenie się... nauka zawsze i wszędzie. Tak niewiele, a może przynieść niesamowite efekty.

Coś do
siedzenia

W takim pomieszczeniu musi być
również coś do siedzenia dlatego
byłyby różne siedzenia takie jak
leżaki, pufy, hamaki

„Przestrzeń edukacji na miarę ucznia XXI wieku”

Nazywam się Betlińska Zofia. Jestem uczennicą IV klasy Publicznej Szkoły Podstawowej w Piotrkowie Kujawskim. Bardzo lubie malować, śpiewać i uprawiać sport. Interesuje się również przyrodą. Nasza szkoła zapewnia wsparcie uczniom by rozwijali swoje pasje. Organizowane są kółka, wycieczki, spotkania z ciekawymi ludźmi.

Marzę, żeby wszystkie szkoły zapewniał nam - uczniom takie same warunki do nauki i rozwijania swoich zainteresowań. Pragnę, żeby widziano młodego człowieka jako ucznia, którego trzeba prowadzić przez świat nauki a nie szufladki, w które wkłada się wiedzę.

Każde dziecko jest jak książka, której nie należy oceniać po okładce. Gdy się ją otworzy, może okazać się ciekawa i wartościowa. Wszyscy powinniśmy mieć szansę odkryć w szkole swoje umiejętności i ukryte talenty. Myślę, że wygląd sal i ich wyposażenie ma ogromny wpływ na rozwój ucznia a co za tym idzie wiedzy. Marzę o salach, w które są nowoczesne i bogato wyposażone w pomoce, które moglibyśmy oglądać, manipulować nimi, pracować na nich.

Moje pokolenie przeniosło cały świat do internetu. Tam szukamy różnych informacji i wzorców. To dla nas skarbnica wiedzy ale i świat pełen hejtu i nienawiści. Wiem, że w obecnych czasach dostęp do internetu jest bardzo ważny lecz niestety jest też wielkim zagrożeniem. Coraz więcej ludzi woli rozmawiać przez komunikatory, żyje w wirtualnym świecie. Po czasach pandemi ważne jest, żeby odbudować relacje między ludźmi.

Chciałabym, żeby w szkole były sale w których nie tylko się uczymy ale znajdzie się miejsce na odpoczynek, nawiązywanie nowych znajomości czy rozwijanie przyjaźni. Miejsce, w którym można spotkać się i porozmawiać.

W takiej sali powinny znaleźć ^{sie} książki, które są prawdziwą skarbnicą wiedzy. Dzięki nim możemy wcielić się w różne postacie i rozwijać wyobraźnię. Pomimo

przekonaniom, my lubimy czytać książki. Niestety nie we wszystkich szkołach są biblioteki, w których można znaleźć książki inne niż lektury a i tych czasem brakuje dla całej klasy.

Żyjąc w wirtualnym świecie oddalamy się również od przyrody i wiemy na jej temat coraz mniej. Pomimo prowadzonych zajęć o ekologii cały czas słyszymy, że co chwilę wymiera jakiś gatunek roślin czy zwierząt. Boję się, że gdy dorosnę o ^{wielkość} niektóre ^{z nich} zwierzęta czy rośliny ^{nie} będą mogły zobaczyć tylko w książkach. Gdybyśmy mieli kontakt z przyrodą cały czas, poczulibyśmy się jej częścią i może wtedy bardziej zadbalibyśmy o środowisko. Śpiew ptaków, szum wody sprawia, że się wyciszamy, zwalniamy. Drzewa i rośliny sprawiają, że mamy czym oddychać. Powinniśmy mieć większą świadomość, że jeśli ich zabraknie nie będzie nas.

Marzę o szkole, która przygotowuje nas do dorosłego życia, dając nam wiedzę jak szukać rozwiązań a nie uczyć regulek, które nie zawsze będziemy mieli okazję wykorzystać.

Każdy uczeń, niezależnie od pochodzenia, koloru skóry, wyglądu, płci czy religii będzie miał takie same warunki do nauki i możliwości rozwoju.

Link do filmu w Minecraft:

<https://youtu.be/DIIZx1ZuiZs>

Jaka zatem powinna być przestrzeń uwzględniająca potrzeby naszych uczniów?

Estetyczna

Zorganizowana

Dająca możliwości
pracy w grupie

Dająca szansę na
sukces

Przeciwdziałająca
wykluczeniu

Rozważając pięć powyższych punktów, należy zwrócić szczególną uwagę na to, by:

- każda przestrzeń uwzględniała miejsca pracy grupowej oraz indywidualnej, pomocne tutaj są mobilne meble, pojedyncze ławki na kołach, lekkie i łatwo przesuwne,
- przestrzeń stymulowała do aktywnej pracy, rozwijania ciekawości oraz podejmowania ryzyka,
- służyła do zabawy i rozwijania ciekawości
- nie była przebudźcowana (kolory bliskie naturze),
- uwzględniała aspekty ekologiczne, w tym roślinność w szkole i dookoła niej.
- pamiętać o tym, że przestrzeń uczenia się, to nie tylko szkoła, ale także przestrzeń dookoła niej, bądź bardziej odległa, w myśl zasady – uczysz się zawsze i wszędzie.

Podczas realizacji projektu spotkano się z wieloma dobrymi praktykami aranżacji przestrzeni edukacyjnej. Oto kilka z nich:

Szkoła podstawowa nr 61 w Bydgoszczy, to kolorowe miejsce, z ilustracjami na ścianach wykonanymi rękoma dzieci, rodziców i nauczycieli, otwartym ogródkiem tolerancji, ścianami, po których można pisać kredą oraz naklejkami zachęcającymi do gier podczas przerw.

W Szkole Podstawowej nr 41 oraz Zespole Szkół nr 19 już teraz widać tendencję do tworzenia kącików wypoczynku dla uczniów za pomocą popularny sof i puf.

Poszukując dobrych praktyk, nie można nie pokazać nowoczesnego miejsca dla najmłodszych. Niepubliczne przedszkole „Zakątek Przedszkolaka” w Łochowie to magiczna przestrzeń w pełni zgodna z harmonijnym rozwojem ucznia. To miejsce, w którym dzieci mogą wypocząć, pobawić się, z nowoczesnymi meblami, ogrodami wertykalnymi, zachowana w duchu ekologii – całe przedszkole ogrzewają panele słoneczne, a dookoła terenu znajdują się place zabaw, boiska i mini miasteczka zachęcające do zabawy na powietrzu. Przestrzeń jest kolorowa, ale stonowana i bardzo jasna. Przedszkole posiada windę oraz salę sensoryczną dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Sale w żłobku odpowiadają przestrzeniom wziętym ze świata roślin i zwierząt. Dzieci uczą się w sali leśnej, w ulu, w górach i pod wodą. Poznają tym samym żywy i uczą się żyć w zgodzie z naturą od najmłodszych lat. Przedszkole nie jest przesycone plastikowymi zabawkami, dzieciom towarzyszą głównie drewniane i ekologiczne sprzęty. Każda z sal opatrzona jest system maskującym dźwięk, by hałas się nie rozchodził i dzieci mogły wypoczywać i „leżakować” w komfortowych warunkach. Miejsce to budzi zachwyt nauczycieli, uczniów i rodziców.

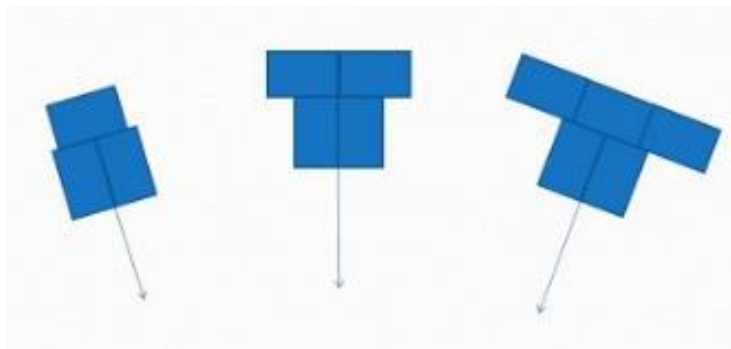
Czy układ ławek ma znaczenie?

Przestrzeń powinna inspirować do pracy w grupach, szybkiej zmiany przestrzeni pracy uczniów, ale także dawać poczucie bezpieczeństwa, przeciwdziałać wykluczeniu i dawać równe szanse wszystkim uczniom. Jak więc ustawić krzesła, ławki, rozplanować przestrzeń, jaką dysponujemy, by sprzyjała harmonijnemu rozwojowi naszego ucznia nie tylko pod kątem kompetencji twardych, ale i miękkich?

Pracując w grupach, uczniowie powinni mieć możliwość swobodnej interakcji oraz równego dostępu do materiału znajdujących się na środku stołów. Grupa powinna składać się z maksymalnie 5 osób, a układ ławek powinien gwarantować siedzenie do siebie przodem (rys.1).

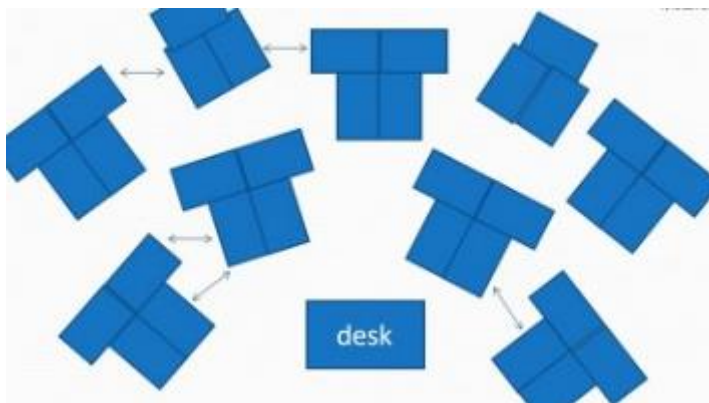

rys. 1 (autor: Lambrecht Spijkerboer, STA International)

rys. 2 (autor: Lambrecht Spijkerboer, STA International)

Praca w grupach powinna zakładać także interakcje międzygrupową, szybki dostęp nauczyciela do każdego zespołu oraz możliwość wymiany doświadczeń zespołów między sobą (rys.3).

rys. 3 (autor: Lambrecht Spijkerboer, STA International)

Przeszkoleni nauczyciele już pod koniec roku prezentowali efekty pracy w zmienionej przestrzeni szkolnej, wskazując na korzyści wynikające z łatwiejszej interakcji uczniów między sobą, włączenie czynnika wzajemnego uczenia się od siebie oraz kształtowania kompetencji społecznych wśród uczniów, szczególnie w szkołach podstawowych.

Poniżej inspiracja z przestrzeni szkolnych w Szkole Podstawowej nr 41, Szkole Podstawowej nr 60, Liceum Ogólnokształcącym nr 6.

Okazuje się, że przestrzeń nauczania to nie tylko tradycyjne sale lekcyjne, ale także laboratoria. W Liceum Ogólnokształcącym nr 6 w Bydgoszczy przeorganizowano przestrzeń sal chemicznych i biologicznych.

Inspiracje w czeskiej szkole

Inspiracji przestrzennych poszukiwaliśmy nie tylko w naszych macierzystych placówkach, ale także we współpracujących z nami instytucjach za granicą. W ramach innego projektu realizowanego w ramach Erasmus, metodycy MOEN wyjechali do Czech, do Gimnazjum w Vodnanach. i tam projektowanie przestrzeni jest bardzo istotnym elementem procesu edukacyjnego. Szkoła przeszła 10 lat temu gruntowną modernizację i została dostosowana do wymogów współczesnego świata. Przykładem służą jasne przestrzenie, świetnie zaplanowane laboratoria oraz lekkie i możliwe do łatwego przesuwania meble, a krzesła dla młodszych uczniów umożliwiają lekkie bujanie się w bezpieczny sposób, co wielu uczniom bardzo pomaga w procesie edukacyjnym.

Menu:

Polévka - * Frankfurtská s bramborem

Oběd 1 - * Dušičkové buchtičky s krámem, * Mléko, * Čaj ovocný, * Ovoce

Oběd 2 - * Spagety s tuňákem a smetanou, * Mléko, * Čaj ovocný, * Ovoce

Mléko, * Čaj ovocný, * Ovoce

12:18 s.h. Zprávy

Turci byli rádi, že jsme našli i jejich mrtvé příbuzné. Fik. Čen Úřad Vymo. 8.2.16

Menu:

Polévka - * Boršičová s křídlem

Oběd 1 - * Křehký zeleň, * Brambory, * Sůl kvašená, * Ovoce

Oběd 2 - * Rajč. papoušek se sýrem a špenátem, * Brambory, * Ovoce

12:18 s.h. Zprávy

Turci byli rádi, že jsme našli i jejich mrtvé příbuzné. Fik. Čen Úřad Vymo. 8.2.16

ORIENTAČNÍ TABULE

GYMNAZIUM VODNANY

PŘÍZEMÍ

VLEVO ←

VYŠŠÍ GYMNAZIUM

1. VG

2. VG

3. VG

IKT CENTRUM

VPRAVO →

ZÁSTUPCE ŘEDITELE

KANCELAR ŠKOLY

SBOROVNA

SPRÁVCE ICT, ROZVÝHY

4. VG

JAZYKOVÁ UČEBNA I.

1. PATRO

VLEVO ←

NIŽŠÍ GYMNAZIUM

1. NG

II. NG

III. NG

IV. NG

VPRAVO →

KABINET IVI-ZEM-DEJ

KABINET ČJL

KABINET AJ, NJ

KABINET MAT. BIO

KABINET FYZ. CHE

JAZYKOVÁ UČEBNA II.

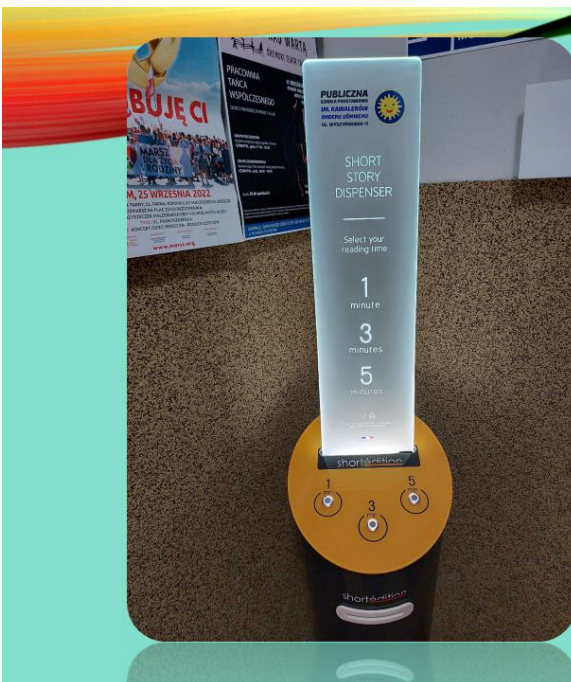
A MOŻE W SZKOLE POWSTANIE KINO?

Zaczytana społeczność i tysiące książek!

O tym, że książki są ważne pisać nie musimy, bo to powinno być oczywiste, ale warto napisać tutaj o tym, jak „zasypać” książkami okolice, jak skutecznie zachęcać do czytelnictwa (tego tradycyjnego) oraz o tym, jakie akcje, działania powodują, że chcemy mieć książkę i jak zachęcać do jej czytania najmłodszych.

A oto druga w Europie, a pierwsza w Polsce maszyna do drukowania tekstów. Każdy może wydrukować krótką historię, idealną do przeczytania w kilka minut!

Murale i inne malowidła!
Po co? Na co?
Malować można
przecież na kartce na
lekcji plastyki!
Otóż szkoła może być
jedną wielką galerią
sztuki! Możemy ją
pokolorować na milion
sposobów.

10 ton dyń w
szkole?

Budujemy tematyczne miasteczko. Tematyka dowolna – co tylko podpowie Wam wyobraźnia, byle zainteresować dzieciaki i wkręcić je w działanie. Zabawa będzie wspaniała, a efekty mogą Was zaskoczyć, jak chociażby nasze 10 ton dyń w szkolnej odstonie, które stały się hitem na skalę kraju i przez niespełna 6 tygodni odwiedziło je tysiące Polaków oraz wszystkie największe stacje telewizyjne!

A przecież może być tak pięknie

Opracowanie merytoryczne i graficzne:

Joanna Gralak, Paweł Rzyśko

Fotografie – zasoby MOEN (Joanna Gralak, Ada Bielawska, Katarzyna Fredyk, Monika Mojsiewicz, Agnieszka Mądzielewska-Jagodzińska, Agnieszka Kołodziejaska, Agnieszka Grzelakowska)

Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli, Bydgoszcz 2023

Publikacja bezpłatna

Co-funded by
the European Union